

SVOBODNA SLOVENIJA

AŠO (LETO) XXV. (19)

No. (Štev.) 46

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

17. novembra 1966

Spoštujte mnenje drugih

Ni dvoma, da so med našimi izseljenci v svetu mnogi za vse dobro vneti in poštvovalni javni delavci. Vsaka organizacija, vsaka ustanova jih ima. So oporniki, na katerih sloni naše prosvetno, kulturno, vzgojno in sploh organizacijsko delo. Zavedajo se, da so del skupnosti, in navadno je ta poštvovalnost tiha, ne kriči in ne udarja na zvon vzbujanja pozornosti.

Poleg teh so še vztrajni in poštvovalni posamezniki, ki so si postavili cilj, za katerega delajo in žrtvujejo. Toda ne doumejo, da so nove naloge sedanjosti marsikak problem, ki je bil pred leti še zelo aktualen, zasenčile. Vstajajo novi rodovi, doma in v izseljenstvu, in razvoj prinaša nove probleme, ki stojajo po pomembnosti v ospredju.

Pravo breme za delo v izseljenstvu so nekateri posamezniki, ki ne kažejo stalnega zanimanja za slovenske probleme in izseljenške težave. V javno delo vstopajo samo od časa do časa. Pri tem imajo največje zadoščenje tedaj, da kako delo, dejanje ali osebo, če le je mogoče, mrtvo, ki se ne more braniti, „zdelajo“. Ti se največkrat povežejo s tistimi, ki ne prenesajo nobene kritike, delajo med izseljenci stalen nemir in povzročajo nesoglasje. Pa tudi s tistimi, ki ne vrednotijo dogodkov ali dejanja med nami po njihovi objektivni vrednosti, ampak po tem, kdo jih je napravil ali povzročil. Ne delo ali dejanje, oseba, ki ga je storila, naj bi bila po njihovem važna in merilo za ocenjevanje!

Kakšne naj bi bile osnovne smernice za naše delo, je izredno lepo povedal papež Pavel VI. zadnje nedelje v letošnjem septembru, ko je bilo v Rimu zbranih nad 1200 katoliških teologov na mednarodnem katoliškem kongresu. Med drugim jim je naročil, naj bo pri razgovorih, razpravah in vsem delu kongresa vodilo: „Edinost v bistvenem, svoboda v dvomljivem, ljubezen v vsem.“

Pisec uvodnika v Ameriški Domovini je ob komentiranju teh papeževih besed zapisal misli, katere bi moral osvojiti vsak naš izseljenec, ki kakorkoli in kjerkoli deluje v javnem življenju. Takole pravi:

„Besede sv. očeta so priporočilo, ne vodilo, ki ga naj bi upoštevala in se po njem ravnala vsaka skupnost, kakršne koli vrste in ciljev, če hoče delovati mirno, v prijateljskem razpoloženju in z uspehom. Tudi slovenska skupnost, tudi slovenske organizacije in društva morejo najti v njih pot in sredstvo k mirnemu sodelovanju in napredku.“

Ze sama krščanska ljubezen do bližnjega nam narekuje, da sosedstva, sočloveka, sočlana skupnosti vladno in pazljivo poslušamo, sledimo njegovim mislim in jih trezno preučimo, pa naj se z njimi strinjamo ali ne. Vsak človek ima pravico do svojega mnenja in svojega gledanja na vsa vprašanja življenja, družbe, države, družtev in vsega drugega, na kar zadeva v svojem življenju in delovanju.

Krščanska ljubezen do bližnjega in načela demokratičnega reda nam veljavajo, da nikogar zaradi tega, ker ima v nekaterih vprašanjih in pogledih drugo stališče, ne obojujemo ali ga celo javno napadamo. V kolikor nastopamo v podkrepitve in za uveljavljanje lastnega gledanja ali stališča, se moramo opirati le na njegovo lastno utemeljenost, razloge in prednosti, v kolikor nastopamo proti stališču in gledanju našega bližnjega, moramo to nasprotovanje omejiti le na njegovo stališče, na njegovo gledanje, na njegove predloge, ne pa napadati tudi njega samega.

Skratno nekrščansko in nedemokratiško je, če koga zaradi nam nasprotnega stališča osebno napademo in kazemo nanj, kot na slabega demokrata, slabega Slovenca ali slabega katoličana, namesto da bi svoj napor osredotočili v različnih njegovih stališču in opozorili na morebitne napake v njem. O svojem bližnjem moramo kot kristjani in kot demokrati soditi kot o poštenjaku, dokler nimamo dokazov o njegovi nepoštenosti, o njegovih slabih namelih. Le v okoliščinah, posebnosti komunističnih, gledajo drug v drugem morebitnega sovražnika ali vojnika; v njihovem pravnem sistemu mora osumljenec dokazovati svojo nedolžnost, ne toliko javni tožilec njegovo krivdo. V zadnjih

KIESINGER ERHARDOV NASLEDNIK

Zahodnonemška krščansko-demokratiška stranka je na svojem kongresu izvolila 62-letnega predsednika države Baden-Württemberg Kurta Georga Kiesingerja za naslednika dosedanjega zahodnonemškega predsednika 69-letnega Ludvika Erharda.

Kiesingerja je podprla velika gaullistična frakcija zahodnonemške krščansko-demokratiške stranke, ker je pač on sam pristaš tesnejše naslonitve Zahodne Nemčije na Francijo, kakor pa jo je zagovarjal Erhard.

Zaslanja stranke se je udeležil tudi 90-letni Konrad Adenauer. Poleg Kiesingerja so bili kandidati še 56-letni zun. minister Gerhard Schröder, 42-letni strankin kongresni vodja Rainer Barzel ter predsednik izvršne komisije Skupnega evropskega trga prof. Walter Hallstein.

Kiesinger je dobil 137 glasov, Schröder 81 in Barzel 26. Hallstein je izpadel že pri drugem glasovanju. Število glasov za Kiesingerja je presenetljivo vse opazovalce. Ob določitvi Kiesingerja za bodočega zahodnonemškega kanclerja so nekatere osebnosti krščansko-demokratiške stranke, še bolj pa iz opozicijskih strank izrazile nezadovoljstvo s tem imenovanjem, ker je bil Kiesinger član nacistične stranke. N. pr. krščansko demokratiški časnikar August Dresbach se je po tem imenovanju obrnil na častnega predsednika stranke dr. Adenauera s prošnjo za nasvet kako mu je ravnati ob tem imenovanju. Kiesingerjevo politično preteklost bodo seveda močno izbrbljali proti novi nemški vladilci tudi v inozemstvu, čeprav Kiesinger zatrjuje, da je v nacistično stranko vstopil leta 1933, od naslednjega leta je pa bil po znanem Hitlerjevemu puču proti njemu v opoziciji. Njegovi zagovorniki zatrjujejo, da je Kiesinger pred člani vodstva stranke podrobno pojasnil svoje politično preteklost, nakar je bil določen za Erhardovega naslednika, ko so se člani vodstva stranke prepričali, da to imenovanje ni v opreki z demo-

kratskimi načeli krščansko-demokratiške stranke. Kršč. demokratiška stranka ima v sed. parlamentu 245 poslancev, socialisti 202, svobodni liberalci pa 49. Slednja politična skupina je nujna za slehernno vladno kombinacijo v Bonnu, bodisi kršč. demokratov ali socialistov, če ne bi prišlo do vlade krščanske demokracije in socialistov, za kar se je v zadnjih letih svojega kanclerstva zavzemal dr. Adenauer.

Kiesinger je po svoji izvolitvi dal izjavo, iz katere sta razvidni njegova zunanja in notranja politika. Med drugim je dejal: „Tesar odnosi s Parizom so ključni problem zahodnonemške zunanje politike. Toda zaradi varnostnih razlogov Zahodna Nemčija ne more ostati brez dobrih odnosov z ZDA.“ Izjavil je tudi, da namerava prevzeti v svojo vlado bivšega obrambnega ministra Franza Straussa, vodjo močne bavarske veje krščansko-demokratiške stranke.

V zunanji politiki je treba najti način vzdrževanja tesnih zvez s Parizom in Washingtonom ter je treba prenehati deliti zahodnonemške kršč. demokrate v „gaulliste in atlantiste“, meni Kiesinger.

Po mnenju Kiesingerja je francoska pripravljeno na prijateljstvo z Nemčijo „pravi čudež“ ter „je sedaj od nas, Nemcev, odvisno, da ne bomo neaktivni in da ne bomo pustili, da bi ta zgodovinska prilika šla mimo nas.“ Ker so, kakor meni Kiesinger, sovjetski vodje „veliki realisti“, morajo vedeti, da „naše strani ne bo primanjlovalo dobre volje za vzpostavitev medsebojnega zupanja med Bonnom in Moskvo.“

V notranji politiki se Kiesinger namerava „odkriti in častno“ pogajati s Svobodnimi demokrati in Brandtovimi socialisti iz Zahodnega Berlina za formiranje nove koalicijske vlade pod njegovim vodstvom. Poudaril je, da bodo krščanski demokrati nastopali kot partnerji, ki bodo pripravljene na sodelovanje z obema strankama.

Okrepitev republikancev v ZDA

Severnoameriških volitev, na katerih se delno zamenjali poslance in senatorje ter guvernerje, se je prejšnji tork udeležilo veliko številno Amerikancev: okoli 48% vseh volilcev, kar je veliko število za volitve, ki niso predsedniške.

Iz rezultatov je razvidno, da se javno mnenje v ZDA nagiba k republikanski stranki. Ta je namreč izšla iz teh volitev močnejša, medtem ko so demokrati doživeli poraze, ki jih niso pričakovali. Čež dve leti bodo v ZDA nove predsedniške volitve, za katere se bo, kakor kažejo rezultati sedanjih volitev, razvila huda tekma med demokrati in republikanci.

Na volitvah prejšnji tork vprašanje Vietnama ni igralo velike vloge. Kjer so to vprašanje postavili volilcem, se jih je dve tretjini izjavilo proti prepustitvi Vietnama komunistu.

Republikanska stranka je z izidom volitev močno zažvoljna. Ameriški

predsednik Johnson, demokrat, je javno priznal, da so republikanci dobili med pet in deset poslanskih mest več, kakor so predvidevali strokovnjaki Bele hiše.

Predsednik glavnega odbora republikanske stranke Ray C. Bliss je mnenja, da imajo republikanci vse možnosti zmagati na prihodnjih predsedniških volitvah, če bodo le znali obrzati zalet, ki so ga dobili na torkovih volitvah. Za republikansko stranko je glasovala večina volilcev v velikih mestih in črnskih okrajih. V svojih rokah imajo sedaj po skupnem položaju v njih, ministri zvezne vlade pa so jih seznanili s problemi, ki so sedaj v preučevanju in za rešitev katerih bodo izdani potrebni ukrepi.

Sestanek je začel predsednik republike gral. Juan Ongania. V govoru je med drugim poudarjal, da „argentinska revolucija ne samo, da proglašata federalno obliko vladavine, ampak hoče tudi pospeševati resnično avtonomijo provinc, da bi država dosegla svojo popolno oze-meljsko integracijo“. Za njim je govoril notranji minister dr. Enrique Martínez Paz o ciljih argentinske revolucije ter o namenih sestanka guvernerjev. Guvernerje je pozival, naj s svojim delom dosežejo, da bo izginila razprtija ter razdvojenost med Argentinci. Poudarjal je tudi, da se mora vsakdo, ki sodeluje z argentinsko revolucijo, odpovedati politični preteklosti.

V nekaj vrstah
V Argentini je bil od 8. do 11. t. m. na obisku predsednik belgijske vlade Paul van den Boeynants. Imel je razgovore s predsednikom republike in ministroma za zunanje zadeve ter za narodno gospodarstvo. Poročilo o teh razgovorih navaja, da bosta vladi obeh držav še poglobili vsestransko sodelovanje na kulturnem, političnem in gospodarskem področju. Belgijski državnik je tudi zagotovil naložbo belgijskega kapitala v Argentini za njeno gospodarsko obnovo. Belgija je zlasti pripravljena sodelovati pri obnovi argentinskih drž. železnic.

Vlada je odredila, da vse premoženje razpuščenih strank pripade državnemu svetu za šolstvo.

Sovjetski poizkusi proti Kitajski

V bolgarski prestolnici Sofiji je bil te dni kongres bolgarske komunistične partije, ki ga je začel glavni partijski tajnik Teodor Živkov. Kongresa se je udeležilo 2000 partijskih delegatov.

Kongres bolgarske partije sam po sebi za svobodni svet ne bi bil zanimiv, če na njem ne bi Živkov pozval vse komunistične partije sveta, pristašice Moskve, na svetovno komunistično konferenco, na kateri naj bi se svetovni komunisti znova povezali v enoto.

Opazovalci ugotavljajo, da bolgarska partija poziva ni napravila samolastno, pač pa ji je bil prav gotovo ukazano iz Moskve, kjer sovjetski veljaki smatrajo, da je trenutno večina komunističnih strank za moskovsko linijo proti kitajski.

Večina komunističnih partij za železno zavezo je na en ali drug način obsodila kitajsko zaviranje sovjetske pomoči Severnemu Vietnamu ter zato Moskva meni, da se bliža trenutek, primeren za sklicanje svetovne komunistične

konference, na kateri naj bi obsodili ali celo izločili kitajsko partijo iz svetovne komunistične skupnosti.

Istočasno z zasедanjem kongresa bolgarske partije je praški radio objavil napad na kitajsko partijo. Komentator je poudarjal, da so diplomatski odnosi med Kitajsko in evropskimi komunističnimi državami močno zbrbljeni. „Ti odnosi niso ne samo neprimerni za odnose med socialističnimi državami,“ je poudarjal komentator, „temveč so povsem nenormalni. V nobeni kapitalistični državi ni sovjetsko poslanstvo dejansko oblegano, medtem ko je v Pekingu osebju sovjetskega veleposlaništva onemogočeno prosto gibanje zunaj poslopja,“ je zaključil praški radio.

S pozivom bolgarske partije in s komentariji preko praškega in drugih komunističnih radijskih postaj moskovski veljaki preiskujejo možnosti za uspeh ali neuspeh svetovne komunistične konference, ki jo skušajo sklicati že več let sem.

I Z T E D N A V T E D E N

V Peruju so imeli občinske volitve ter nadomestne volitve za tri poslance. Za volitve je bilo veliko zanimanje, ker so bile prve volitve preizkušnja sedanje vladne koalicije Ljuiske akcije predsednika republike Fernanda Belaunde Terryja in krščanskih demokratov. Jo je kar dobro prestala n. pr. v Lima, kjer je bil znova izvoljen za župana kandidat vlade, kršč. demokrat Luis Besoya, v notranjosti države pa ne, kjer so se uveljavili opozicijski kandidati.

Brazilski predsednik maršal Castello Branco je odvzel novi skupini političnih osebnosti politične pravice za 10 let. Tokrat 16 kandidatom za splošne volitve ter še trem drugim osebnostim.

Severni Amerikanci so 11. t. m. poslali v vsemerje vesoljsko ladjo Gemini 12. Astronavta Ed Aldrin in James Lovell sta v vesolju izpolnila vse naloge, ki sta jih imela. Tako je med drugim Ed Aldrin hodil nad dve uri po vesolju ter je med drugim tudi povezal Gemini 12 z raketo Agena. Astronavta sta v soboto, 12. t. m., opazovala tudi sončni mrk ter napravila več važnih fotografiskih posnetkov. V tork sta se srečno vrnila na zemljo.

V Parizu se je v ponedeljek, 14. t. m., začelo zasédanje parlamentarne države zahodnonemške obrambne skupno-

sti. Je to verjetno zadnje zasédanje te demokratske ustanove v Parizu, ker se bo njen sedež po izstopu Francije iz nje prenesel v Bruselj. Zato bo na tokratnem zasédanju brez dvoma več govornikov kritiziralo De Gaullovo odločitev o izstopu Francije iz zahodnonemške obrambne zveze. Predmet razgovorov bo tudi vprašanje vpliva vietnamske vojne na Evropo ter zadržanje Sovjetske zveze do zahodnega sveta.

Med Izraelom in arabskimi državami se je napetost znova povečala in to predvsem zaradi vdora izraelskih oklopnih oddelkov na jordansko ozemlje. Oborožen spopad vojaških oddelkov obeh držav je trajal dalj časa in je bil srdit. Vanj je posegalo tudi letalstvo obeh držav. Obe državi zagotavljata, da je „sovražnik“ utrpel velike izgube. Jordanija je izraelski napad na svoje ozemlje predložila v razpravo Varnostnemu svetu. Zaradi izraelskega napada je stopila v pripravnost tudi sirijska vojska. Oborožene sile Združene Arabije pa tako vedno računajo na spopad z Izraelci.

Ne pozabite!
ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE
za leto 1967
je že v prednaročilu in predplačilu!

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Sestanek guvernerjev

Prejšnji teden so bili zbrani v Buenos Airesu guvernerji vseh argentinskih provinc. V senatu so na sestankih poročali o potrebah svojih provinc ter o splošnem položaju v njih, ministri zvezne vlade pa so jih seznanili s problemi, ki so sedaj v preučevanju in za rešitev katerih bodo izdani potrebni ukrepi.

Sestanek je začel predsednik republike gral. Juan Ongania. V govoru je med drugim poudarjal, da „argentinska revolucija ne samo, da proglašata federalno obliko vladavine, ampak hoče tudi pospeševati resnično avtonomijo provinc, da bi država dosegla svojo popolno oze-meljsko integracijo“. Za njim je govoril notranji minister dr. Enrique Martínez Paz o ciljih argentinske revolucije ter o namenih sestanka guvernerjev. Guvernerje je pozival, naj s svojim delom dosežejo, da bo izginila razprtija ter razdvojenost med Argentinci. Poudarjal je tudi, da se mora vsakdo, ki sodeluje z argentinsko revolucijo, odpovedati politični preteklosti.

V nekaj vrstah

V Argentini je bil od 8. do 11. t. m. na obisku predsednik belgijske vlade Paul van den Boeynants. Imel je razgovore s predsednikom republike in ministroma za zunanje zadeve ter za narodno gospodarstvo. Poročilo o teh razgovorih navaja, da bosta vladi obeh držav še poglobili vsestransko sodelovanje na kulturnem, političnem in gospodarskem področju. Belgijski državnik je tudi zagotovil naložbo belgijskega kapitala v Argentini za njeno gospodarsko obnovo. Belgija je zlasti pripravljena sodelovati pri obnovi argentinskih drž. železnic.

Vlada je odredila, da vse premoženje razpuščenih strank pripade državnemu svetu za šolstvo.

Prosvetne oblasti so odredile, da se bodo otroci lahko vpisovali v osnovne šole šele s šestim letom starosti.

V Mendoza so prejšnji četrtek imeli kmalu po ponoči močan potresni sunek. Večje materialne škode ni bilo, pač pa je bil precejšen preplah med prebivalstvom.

V Buenos Airesu se je v zadnjem času močno podražil krompir. 1 kg stane že 70 pesov. Oblasti svetujejo, naj bi ljudje zmanjšali njegovo potrošnjo in ga nadomestili z drugimi živili. V prihodnjih dneh napovedujejo padec cen, ker bo prišel še novi krompir iz severnih provinc.

Sončni mrk v soboto, 12. t. m., je bil viden v Argentini v različnih velikostih. Med tem ko je bil sončni mrk v severnih provincah popolen, je bil v Buenos Airesu samo delen. Za opazovanje sončnega mrka so prišle v Argentino znane svetovne odprave iz ZDA ter raznih evropskih držav.

Sindikati trgovskega osebja je napovedal več stavk, ker delodajalci niso hoteli pristati na obnovitev kolektivnih pogodb v smislu namembnih zahtev. Državni tajnik za delo je odredil obvezno poravnavo spora.

Argentinska pristanišča delajo normalno po novih delovnih pogojih kljub temu, da pristaniško delavstvo stavka še naprej. Stavka teh namembencev je dejansko brez učinka, ker so pristaniške oblasti sprejele na delo nove skupine delavcev. Gospodarski krogi v Argentini, prav tako pa tudi v inozemstvu, odobravajo ukrepe Onganijeve vlade, ki je z odločno pestjo udarila v nezdrave razmere po argentinskih pristaniščih ter zlomila samovoljo, izkoriščanje ter izsiljevanje raznih sindikatov, vsled česar so bila argentinska pristanišča v svetu na glasu kot „umazana“ pristanišča.

FORAVNAJTE NAROČNINO!

Preosnova partije za ohranitev in utrditev diktature

V Svobodni Sloveniji smo obširneje poročali o sestanku ptega plenarnega zasedanja Osrednjega odbora Zveze komunistov Slovenije, ki je bil v Ljubljani 30. septembra in 1. oktobra. Na tej seji je bilo med drugim sklenjeno, da je „kritika pomanjkljivosti v dosed. delu izvršnega odbora pokazala, da mora osrednji odbor s primernimi organizacijskimi ukrepi in kadrovskimi spremembami usposobiti svoje organe za nove naloge. Zato je tudi osrednji odbor sprejel predlog izvršnega odbora o imenovanju posebne komisije za reorganizacijo in razvoj ZKS“. V sklepkih je tudi poudarjeno, da se „osrednji odbor strinja in podpira namero izvršnega odbora, da osrednji odbor čimprej obravnava in sklepa o vseh tistih organizacijskih in kadrovskih vprašanjih, ki jih je treba rešiti, da bi Zveze komunistov, zlasti pa njene vodstvene organe usposobili za uredničevanje njenih idejno-političnih nalog“. Sklenjeno je bilo dalje, da bodo o vseh teh vprašanjih razpravljali na treh sejah. „Na eni od teh sej je treba obravnava osnovna izhodišča za idejno politično delo Zveze komunistov in čimprej in čim jasneje opredeliti glavne in najaktualnejše naloge komunistov v Sloveniji, izhajajoče pri tem iz sedanjega položaja ter upoštevajoče značilnosti sedanje ekonomsko-politične strukture naše družbe.“

Za izvedbo teh sklepov je bila določena posebna komisija za reorganizacijo in razvoj Zveze komunistov Slovenije pod predstvom Franca Popita. Svoje predloge je predložila v obdobju šestemu plenarnemu zasedanju osrednjega odbora ZKS, ki je bilo v Ljubljani dne 17. oktobra t. l.

Tudi na tej seji je v razpravo o sedanjem položaju kom. partije in o predlogih za njeno preosnovo, ki imajo namen doseči, da bi bila partija bolj privlačna za ljudi, zlasti za mladino, poseglo več komunističnih funkcionarjev. Opozarjali so na vzroke za sedanje stanje. N. pr. Milena Štifter. Ni mogla razumeti, kako je možno to, da „beremo in drug drugemu pripovedujemo, kako da komunistov ni čutili“, čeprav je vsak „osmi aktivni prebivalec član ZKJ“. Druga skupina članstva kom. partije je go njenemu mnenju „stopila ob stran“ zaradi gospodarskih težav. Največje jezo povzročajo „konjunkturisti“, ki so se „iz aktivnega političnega življenja umaknili, kakor hitro so si ustvarili želen položaj“. Del članstva „je povsem utihnil v besedi in dejanju zato, ker se je v preteklosti sprijemal z raznimi nedemokratskimi, nesocialističnimi, dostokrat moralno deformiranimi sredinami“. Po zatrjevanju govornice „je nemalokrat trpel posledice, čeprav se je hojeval za napredno, ker se ni mogel opreti na našo organizirano podporo“. Za govornico je ta ugotovitev „najbolj zaskrbljujoča“. Del članstva „izkušnih in sposobnih članov se je omejil le na forumsko delovanje“, kajti v partiji se je izoblikovala „partijska hierarhija, ki ni bila v

sredi množic“. Omenja dalje „resnične in neresnične zgodbe o posameznih vodilnih ljudeh“. Na terenu „je čutili gibanja, ki poskušajo neupravičeno diskreditirati vrednote posameznih ljudi, ki delujejo na vidnih mestih v slovenskem ali zveznem merilu“. Po njenem mnenju je treba „ugotoviti vir in storiti vse, da bi postavili stvari na pravo mesto“, kajti „prek takih gibanj se ruši zaupanje ljudi v naš sistem in v vse nas, ki smo člani Zveze komunistov“. Temu so pa veliko krive „metode delovanja najvišjih forumov, pogovori, sestanki, konference, referati, proklamacije — ki so se kot vzorec nevarno razširile po vseh partijskih forumih do zadnje vaše organizacije“. Spričo takega postopanja „je izostalo življenje tam, kjer je vroče in mrzlo, kjer je polet, progres, pa tudi preklinjanje, jeza in razočaranje“. Priznava pa, da „velik del članstva kljub težavam“ še vztraja in se bori za uresničitev kom. koncepta, „toda vsi ti ljudje da so preobremenjeni z nešteti zadolžitvami“ in so zato „brisiljeni, da improvizirajo“. Govornica v tem vidi tudi vzrok „zakaj se je toliko žensk umaknilo iz partijskega oz. političnega dela“, ker so jim nalagali „funkcijo na funkcijo“ in so se znašle pred očitvijo „ali zanemariti dom in otroke ali ostati politični delavec“.

Leopold Krese je med drugim navedel, da bo v „Zvezi komunistov treba reformirati miselnost mnogih članov ZK“. Po njegovem mnenju je treba „zagotoviti maksimalno spoštovanje in upoštevanje individualne osebnosti, zlasti, kadar gre za razčiščevanje mišljenj, stališč itd. V Zvezi komunistov je treba ustvariti prakso, da nihče v Zvezi komunistov ne bo mogel več eno govoriti, drugo pa delati“. Priznaval je, da so „bile tudi v Zvezi komunistov sile, ki so blokirale napredek novih miselnih tokov in progresivnih sprememb“. Pomladitev in idejno pozitivno vidi samo ne le „v demokratizaciji v sami ZK, temveč tudi v njeni večji odprtosti, da se bo lahko oplojevala z vedno novimi idejami, tudi idejami ljudi izven nje“. Po govornikovem mnenju koncept partije „v obdobju ilegalnega dela v novih razmerah ne ustreza več“. Vztrajanje pri takem konceptu „bi pomenilo izpostavljanje organizacije pritisku tistih, ki bi radi prišli na položaj, čeprav so jim ideali partije tuji“. Zato ponavlja svojo zahtevo, da mora biti partija „bolj široko odprta tistim, ki sprejemajo njen program“.

V debato je posegel končno tudi Janko Smole, predsednik izvršnega sveta ERS. Govoril je obširno o UDBI ter navedel „pomembne uspehe, ki jih je služba državne varnosti dosegla v času revolucije in v spopadu z razrednim sovražnikom v pojavnem obdobju: po obratovanju z ostanki okupatorjevih, belogardističnih, ustaških in četniških tolp, vojnih zločincev ter raznih reakcionarnih elementov in kasneje s stalinistič-

nimi silami je služba v preteklih desetih letih med drugim očistila nad 200 tujih obveščevalcev in na 400 agentov tujih obveščevalnih služb, več kot 60 teroristov iz vrst emigracije, razkrila nad 500 organiziranih ilegalnih kanalov na državni meji itd. Toda z razvojem in krepitvijo socialističnih odnosov, s sistemom samoupravljanja v gospodarstvu in družbenih službah, ko smo se začeli srečavati s silami, ki temelje na raznih oblikah državno-lastniškega monopolističnega odnosa, na oblastniških težnjah, na ostankih mezdnih odnosov v miselnosti in praksi, so se mnoge oblike in metode dela, ki so bile učinkovito sredstvo v boju proti zunanemu in notranjemu razrednemu sovražniku, izkazale za povsem neustrezne in tuje našemu družbenemu sistemu“. Zato Smole meni, da je prav zaradi gornjih ugotovitev izredno odgovorna naloga komunističnih oblastnikov, „da v bodočem sistemu organiziramo državno varnost tako, da bo njena organizacija učinkovita in neprimerno bolj kvalitetna kot v preteklosti v boju z ostanki razrednega sovražnika in s silami, ki skušajo ilegalno organizirano spodkopavati temelje naše socialistične ureditve“. Po Smoletu se s tem „razširja prostor, kjer bodo delovali ljudje, delovne skupnosti, občani in z njimi celoten pravosodni sistem aktivni nosilci borbe za okrepitev socialistične demokracije in humanizma, za razvoj socialističnega sistema samoupravljanja oziroma celotne ustavne ureditve“.

Nasilja, ki jih je UDB izvajala, je Smole priznal z navajanjem, da so se pri UDBI „pomanjkljivosti in nepravilnosti kazale tudi pri vodenju kazenskega postopka; organi za notranje zadeve so pogosto opravljali poizvedovalna opravila, ne da bi čakali na zahtevo javnega tožilstva — čeprav smejo po zakonu opravljati to delo le v nujnih primerih“. Po Smoletu so tudi „dokaj široko uporabljali pooblastilo za priporok treh dni, tako, da je bil osumljenec čisto priprt, ko še ni bilo zbrano dovolj dokazov o njegovi krivdi — zato je pogosto prišlo do podaljšanja pripora ali odreditve preiskovalnega zapora, kasneje pa je bilo treba kazenski postopek ustaviti“. Tudi so „organi za notranje zadeve pogosto odrekli zagovornikom pravico do intervencije v pripravljalnem postopku, priprtemu osumljencu niso omogočali razgovora z zagovornikom, zagovorniku pa niso priznavali pravice do vpogleda v kazenski spis itd. To je pripeljalo do prakse, da se je aktivnost zagovornika omejevala samo na dejavnost po vložitvi obtožnice“.

V nadaljnjem je Smole govoril o nalogah v zvezi z reorganizacijo službe državne varnosti, pri čemer omenja vprašanja, ki se pojavljajo ali naj se „iz pristojnosti za notranje zadeve izločijo zadeve, ki sodijo v občo upravo, kot so npr. zadeve državljanstva, društev, matičnih knjig, osebnih imen, prijavljanja stalnega bivaliča, varstva pred požari ip.“ V zvezi z reorganizacijo službe državne varnosti je omenjal tudi zamenjavo vodilnih kadrov v celotnem reso-

Slovenski izseljenec se je v tujini na splošno dolžan pridružiti bližnji slovenski izseljenski skupini, ako se ta zaveđa svojih dolžnosti do domovine in jih spolnjuje. Pogoj je seveda, da ima ta slovenska skupnost ni nevarna za njegovo vero in nravnost. Pridružiti se ji je dolžan predvsem zato, ker bo v večini primerov le z njeno pomočjo mogel spolnjevati svoje dolžnosti do slovenske domovine. Če se bo slovenske skupine izogibal, ker je slovenska, ne bo dolgo časa ostal dober Slovenec. Vsakdanja življenjska skušnjava tako uči. Če pa se bo nehal čutiti Slovenca, seveda ne bo spolnjeval dolžnosti do slovenske domovine. Slovenski izseljenci naj si torej ustanove dobre slovenske organizacije, tam, kjer jih še nimajo. Ustanovljene pa naj podpro, kolikor le morejo. Nikakor ni ideal biti osamljen v tujini.

Prelat dr. Alojzij Odar, Večnost in čas, str. 244, 245

PROSLAVA 29. OKTOBRA IN DNEVA SLOVENSKE ZASTAVE V CLEVELANDU

Slovinci v Clevelandu so jo imeli v soboto, 29. oktobra, v Baragovemu domu. Pripravili so jo: gospe Antonija Skrubec, biv. upraviteljica Slovenske šole pri Sv. Viču in prof. Vida Oblak ter gg. Franček Kolarič in Fran Cerar.

Po ameriški in slovenski narodni himni se je začel spored prvega dela slavnostne akademije. Obsegal je recitacije. Ga. Vida Oblak je podala Zornmanovo Belo cesto, Marjanca Bajc v narodni noši Pogovor s ptičkom, gdč. Lidija Potočnik pesem Domovina, gdč. Martina Kočnik pesem Domotožje, Janez Tominc pesnitev Domov, gdč. Meta Vidmar dr. Rozmanovo pesnico Dom in Lojze Šef simbolično Kunčičevo Pravljo o velikanu. Vsi so za lepo recitirane pesmi želi navdušeno odobravanje.

Prvo točko v sporedu drugega dela sta imela harmonikarja Peter Celestin in Ivo Gorše. Najprej sta zaigrala Hej Slovenci, nato pa domorodno Ljubezen do domovine, na kar je povzel besedo slavnostni govornik g. dr. Miha Krek, predsednik Narodnega odbora za Slovenijo.

Pred govorom je najprej razglasil sklep in odlok Narodnega odbora za Slovenijo o proglasitvi 29. oktobra tudi za dan slovenske zastave, kar so vsi navzoči sprejeli z velikim odobravanjem na znanje. Zatem je ga za uvod svojih razmišljanj prebral iz Spominskega zbornika Slovenije poročilo tedanjega tajnika Slovenskega narodnega sveta odnosno poročilo predsednika slovenske na-

rodne vlade o položaju slovenskega naroda ob koncu prve svetovne vojne in neposredno po njej v letu 1918. Na osnovi poročila obeh je nato pojasnjeval delovanje in odločitve dr. Antona Korošca v borbi slovenskega naroda za svobodo v Avstriji, nastanek države Slovencev, Hrvatov in Srbov in njeno združitve a Kraljevino Srbijo v Državo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Za konec svojega govora je poudarjal naloge in dolžnosti, ki jih imajo v svobodi živeči slovenski politični emigranti do svoje domovine, ki ječi še vedno pod komunističnim totalitarnim sistemom.

Izvajanja predsednika NO za Slovenijo dr. Kreka so bila izredno lepa ter so jim vsi sledili z napeto pozornostjo in zanimanjem. Splošno mnenje o njegovem govoru na proslavi je bilo, kakor ga je tudi poudaril J. S. v Am. domovini: „Vsi smo vedeli, da ni govorilo samo srce, ampak tudi razum in velika skušnjava.“

Slavnostno akademijo je zaključil septet, ki je pod vodstvom g. Martina Košnika zapel tri slovenske narodne budnice „Slovenec sem“, „Domovina, mili kraj“ in „Lipa zelenela je“. Pesmi je z narodnim prazničkom miselno povezoval g. Franček Kolarič. Ves spored slavnostne akademije je spretno vodil g. Janez Ovsenik, dvoran za proslavo slovenskega narodnega praznika in dneva slovenske zastave pa okrasil g. Lojze Bajc.

ru notr. zadev. Dosedanje število članov UDDE se bo znižalo na okoli 60%.

Na sestanku so člani osrednjega odbora izvolili naslednje svoje organe v prenovljeni partiji:

Predsedstvo CK ZKS: predsednik predsedstva Albert Jakopič. Člani predsedstva: Viktor Avbelj, Tilka Blaha, Stane Dolanc, Vinko Hafner, Ivo Jančič, Vladimir Krivic, Franc Leskošek, Lev Modic, Milan Osredkar, Tine Remškar, Janko Rudolf, Janko Smole, Vida Tomšič, Janez Vipotnik, ki je bil kooptiran za člana Osrednjega odbora namesto Natlačenovskega morilca Oznovca Vladimirja Kadunca, ki je ob odstranitvi Rankovca napravil samomor, Boris Ziherl in Marija Zupančič.

Izvršni komite CK ZKS: tajnik izvršnega odbora Franc Popit. Člani izvrš-

nega komiteja so: Rudi Bregar, Marko Bulc, Miha Košak, Stane Kranjc, Tone Kropušek, Andrej Marine, Franček Mirtič in Mitja Ribičič.

Komisije osrednjega odbora ZKS so pa naslednje: komisija za organizacijo in razvoj ZKS: predsednik Stane Dolanc; komisija za družbeno-politične odnose in aktualne idejne in politične probleme: predsednik Franc Hočvar; komisija za družbeno-ekonomske odnose in ekonomsko politiko: predsednik Vinko Hafner; komisija za družbeno-politična in idejna vprašanja prosvete, znanosti in kulture: predsednik Drago Seliger; komisija za mednarodna ekonomska in politična vprašanja: predsednik Janko Smole in komisija za mednarodne in medrepubliške odnose: predsednik Janez Hočvar.

Slovenščina v šoli in javnem življenju

V številki Svobodne Slovenije z dne 10. novembra smo objavili sklepe Slavističnega društva Slovenije na našito slovenščine. Na zborovanju Slavističnega društva 15. oktobra v Mariboru in 16. oktobra v Ljutomeru je pred sprejetjem navedenih sklepov imel referat prof. Janko Čar o položaju slovenščine v javnosti. Zaradi aktualnosti ga obnavljamo v celoti.

POUK SLOVENŠČINE

Kadar razpravljamo o pomanjkljivi kulturi ustnega in pismenega izražanja, velikokrat s prstom pokažemo na šolo. Prav bi torej bilo, če se malec ustavimo in pogledamo, kaj se godi v šolah, zlasti osnovnih.

Vzemimo področje prosvetno pedagoške službe v Mariboru. Čeprav je tu dokaj omejen območje, nam bodo podatki, ki jih bomo dobili odprli pogled na širše obzorje. Na tem območju imamo 57 osnovnih šol, od tega jih je v mestih skoraj četrtina (15), večina v Mariboru. Razmerje 14 je ugodno; mnogo je zavodov, ki imajo občutno višji odstotek podeželskih šol, to pa seveda takoj pomeni strokovno mnogo slabše zasedena mesta.

Na 57 šolah v Mariboru in širši okolici učijo slovenščino 104 učitelji, strokovno usposobljenih (predmetnih učiteljev in profesorjev) je samo 39 (37,5%), predmetnih učiteljev, profesorjev — slavistov in absolventov oziroma študentov PA (Pedagoške akademije — op. ur.) učijo 15; 50 je učiteljev (49,1%). Zarimivo je, da se položaj slabša. Po letu 1960 je po nepopolnih podatkih prevzelo pouk slovenščine na tih šolah kar 13 učiteljev. Mnogo je šol, na katerih učijo učitelji vse od vsoboditve

dalje. In še nekaj „cvetk“: na neki šoli učijo 17 ur slovenščine upokojena predavateljica gospodinjskega pouka, nekje sa sprejeli študenta PA (občital je v drugem letniku), ima pa kar 31 ur, od tega 25 ur slovenščine; spet drugje so nastavili študenta, ki je na PA četrtič padel iz jezika.

Dalje velja pomisliti, kaj vse morajo učitelji še učiti poleg slovenščine, v katerih razmerah poučujejo itd. Najpomembnejše pa je vsakakor vprašanje: kako učijo? Če se enkrat podrtamo, da ima le 37,5% učiteljev, ki učijo slovenščino, ustrezno kvalifikacijo, potem je odgovor na dani. Strokovni svetovalci večjo povedati hude reči. Pravo razmerje med jezikovnim poukom, branjem, razčlenjevanjem, govornimi vajami itd. najdejo le malo kje. Le malokateri učitelji ve, kaj so pravzaprav prave govorne vaje: načrtno pregledovanje domačih nalog je zanemarjeno, zaradi pomanjkljivosti strokovne izobrazbe so korekture šolskih nalog polovičarske. Učitelji pozostjo obrezujejo učne načrte. Na neki osnovni šoli so v šestem razredu obdelali zloženi stavek pri zadnjih urah v šolskem letu.

Cornjih spoznanj seveda ne moremo pozabiti. Tudi na kaki odmaknjeni okolici šoli lahko poslušamo dober jezi-

kovni pouk, čeprav ne hodi v razred predmetni predavatelj, ampak le učitelj. Toda to so že izjeme.

Takšno je torej stanje v osnovni šoli, če ga pogledamo z najbolj kritične strani.

Podobne težave srečujemo v strokovnem šolstvu. Vendar je treba takoj na začetku povedati, da so te šole v centrih mnogo bolj zasedene. Iz pogovora s slavisti, ki učijo na teh šolah, sem pesnel tole: učni načrti za slovenščino so še neurejeni. Tako imajo na GŠC odrasli le 2 uri, mlajši pa 3 ure slovenščine, to pa je odločno premalo. Odnos do matinske je na teh šolah prj hladen kot prijazen. Poznamo celo take strokovne čole, ki naravnost podirajo slavistovo delo. Slaviste prepričujejo, naj poučujeta. Na neki taki šoli predavatelj odkrito odvrtača dijake od gledališča! Predavatelj strokovnih predmetov slabo obvladajo slovenščino. So pa še druge težave. Terminologija posameznih strok še ni urejena (nekateri šole pripravljajo predloge, popravke in dopolnitve k Tehniškemu slovarju). Na kvaliteto in uspešnost pouka materinščine na teh šolah vpliva tudi mešanost: ponekod je precej dijakov iz sosednjih republik, po nekaterih šolah imajo cele razrede „srbohrvatske“.

Po naših strokovnih in poklicnih šolah še vedno straši mnenje: samo da zna stroko, jezik ni važen. To bi lahko rekli celo na račun Višjega administrativnega tečaja, v katerega program sploh niso sprejeli slovenščine.

Mnogokrat bi lahko rekli tudi na račun slovenščine v srednjih šolah. Ne mislimo veliko na kadre, čeprav je nezamisljivo, kako so nekateri predava-

telji šli popolnoma mimo jezikovnega pouka, — bolj so mi pred očmi dosedanja učni načrti (zlasti gimnazijski), ki so hudo zanemarjali jezikovni pouk. Bojim se, da je tudi v novih načrtih še marsikaj narobe. Ob nabitosti učnega programa za gimnazije, mislim glede na slovenščino, se resno sprašujem, ali bo mogoče v načrtu postavljen fond 150 ur jezikovnega pouka v praksi zares uresničiti.

Da je kultura pismenega in ustnega izražanja absolventov srednjih šol pomanjkljiva, da ne rečem slaba, potrjujejo višje in visoke šole, odsvita pa se to tudi v javnem življenju. O teh in podobnih pomanjkljivostih in napakah moramo govoriti. Ne strinjam se z mnenjem, češ saj se ne da nič napraviti. Molčati pomeni pristati na status quo.

O samem pouku slovenščine na šolah smo sicer precej pisali, vendar so prevladovali članki o metodičnem pouku, premalo načrtno pa smo spremljali in gledali, da se izrazim v jeziku pisma SZDL, kaj se godi s slovenščino na naših šolah. Kdor ne pozna terena, bo presenečen, ko bo poslušal naše strokovne svetovalce slaviste. Nikar ne recimo, da so za to pristojni in odgovorni edino le zavodi za PSS, republiški svet za šolstvo in druge republiške institucije. Ali je kriv prof. Bunc, če šteti razred še danes nima jezikovne vadnice, če čakajo otroci nanjo že celo desetletje?!

Slavisti bomo morali kljub vsemu solesti z našimi šolami, z našimi slavisti tesnejše stike. Več moralne in praktične podpore — pa tudi več kritične besede!

(Dalje prihodnjič)

Informativni bilten

Iz pisem, ki jih je dobilo uredništvo Informativnega biltena, ugotavlja, da je izdajanje takega informativnega lista v španščini naletelo na odobravanje tako med slovenskimi demokratičnimi izseljenci, kakor med tujimi prejemniki Biltena, katerim je pravzaprav ta namenjen. V enem od prejetih slovenskih pisem z dne 10. t. m. med drugim beremo:

„Vaše pismo mi je prišlo v roke potem, ko je bil Informativni bilten že priložen Svobodni Sloveniji in so ga torej prejeli vsi naročniki. Nikogar ni bilo, ki bi tega z navdušenjem ne odobral, saj ste napravili močan prepotreben sunek naprej v naši borbi za resnico. Brez pomena je vse naše napihovanje o „nroti-komunizmu“ le v slovenskem jeziku in samo med nami, če pa svet ne bo vedel, kako je z nami in kako je doma. Zastavili ste pravi korak v borbi proti komunizmu; svetu odkriti pravo plat komunistične laži-svobode, kar je važno tako, kot je bila pred 20 leti čestitam vam k tej zamisli in delu. Vršite veliko poslanstvo in hvaležni smo vam za to.“

Izmed argentinskih prejemnikov Informativnega biltena pa nam eden od njih, po poklicu odvetnik in član uredništva velikega argentinskega dnevnika, med drugim sporoča: „Samo tako bomo rešili svet iz komunistične tiranije, če bomo vsi sodelovali. Prosim vas, pošiljajte mi Bilten redno. Želim pri tem sodelovati s tem, da bom naročnino plačeval.“

Novice iz Slovenije

V Sloveniji, še bolj pa po ostalih republikah je vedno več podjetij, ki imajo velike težave zaradi pomanjkanja obratnih sredstev. Temu je krivo nesmotno gospodarstvo. Istočasno, ko imajo razne tovarne polne zaloge gotovih in še ne izgotovljenih izdelkov, delajo s polno paro kar naprej, čeprav nimajo nobene izgleda, da bi mogle te stvari izvoziti v inozemstvo. V Sloveniji imajo industrijska podjetja v zaloge vloženi 15% narodnega dohodka, v ostalih delih države pa 19%. V gospodarsko razvitih državah se ta stopnja giblje pod osmiimi odstotki. V Avstriji je npr. 7%, v ZDA pa samo 1%.

O tem pojavu so nedavno razpravljali tudi v ljubljanskem parlamentu. Poslanci so zagovarjali stališče, da bodo morala gospodarska podjetja, če bodo zašla v težave zaradi pomanjkanja obratnega kapitala, nositi pač samo posledice svoje gospodarske politike.

V Mariboru je umrl stolni dekan Mihael Umek. Dočakal je skoro 80 let. Bil je tajnik škofov dr. Napotnika in dr. Karlina, nato stolni župnik, stolni dekan je postal l. 1960. Doma je bil iz Pišec pri Brezicah.

Akad. slikar Gobjmir Anton Kos je v septembru slavil 70-letnico življenja. Za

ta jubilej je v Mali galeriji priredil razstavo izbranih 14 slikarskih del iz zadnjih let. Kritika je med drugim o tej visoko kvalitetni razstavi zapisala, da bi tak umetnik kot je Gobjmir A. Kos za svoj 70-letni življenjski jubilej pač moral dobiti priložnost, da bi na razstavi prikazal prerez svojega umetniškega ustvarjanja in ne samo nekaj slik.

Umrli so. V Ljubljani: Jože Pavc, študent strojne fakultete, Franc Tomšič, rez. oficir, Marija Gasparič roj. Koren, Karel Kisovec, upok., Ludvik Tončič, sceniski mojster v p., Jože Pivk, upok., Valentin Žmitek, upok., Vencelj Eržen, Alojz Jerina, upok., Stane Kovač, črkostavec, Ivan Kajnc, krojaški mojster, Ivana Jerneje roj. Hribar, Janez Vresk, elektroinštalater in Milan Juriševič v Izoli, Anica Poljšak roj. Krč v Kranju, Mimi Kastelic v Bruhanji vasi, Franc Bajt v Senčurju, Franc Losar, mlinar in pos. v Ihanu, Mirko Es v Mozirju, Ivana Valant v Žužemberku, Pepca Krivograd v Ravnah na Koroškem, Ciril Dobovičnik v Dobrni, Amalija Grilanc roj. Benevol v Celju, Avgust Perhoč v Murskem Središču, Ivanka Koprivec v Polhovem gradu, Janez Mivšek, pos. na Pšati, Ciril Vezjak v Laškem, Matija Stegu, žel. upok. v Postojni in Danica Rojic v Mariboru.

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Na žegnanju v Slovenski hiši, 20. t. m. bo Svobodna Slovenija ves dan odprta, na kar opozarjamo tiste, ki bi želeli plačati naročnino ali prednaročila za Zbornik Svob. Slovenije 1967.

Proslava izseljenske nedelje

Za prvo adventno — izseljensko nedeljo —, ki bo letos 27. novembra, bo v Buenos Airesu vrsta proslav.

V nedeljo, 20. novembra, bo do 9.30 dopoldne po T. V. 7 sv. maša, katero bo daroval ukrajinski škof. Navzoče bodo narodne noše z zastavami, med njimi tudi Slovenci. V ponedeljek, 21. novembra, bo v gledališču San Martin, ul. Corrientes 1532, akademija. V nedeljo, 27. novembra, pa bo ob 17 na ul. Almirante Brown 568, Boca, somaševanje (škof msgr. Raspanti z direktorji posameznih narodnosti), nato pa bo kardinal Caggiano blagoslovil temeljni kamen bodoče cerkve „Marije Kraljice — Matere izseljencev“. Navzoče bo verjetno tudi predsednik države, njegova soproga pa bo botrovala.

Osebnosti

Tri nove maše bomo imeli v decembru. Dne 4. decembra ob 10 jo bo imel g. Jurij Langus SDB v zavodu Sagrado Corazón, Córdoba 124 v San Martinu. V duhovnika je bil posvečen 14. avgusta v Córdoba. Istega dne bo imel novo mašo v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi g. Mirko Grbec, katerega bo posvetil v duhovnika škof v Lomas de Za-

RAMOS MEJIA

„Hodil po zemlji sem naši...“

Tak je bil naslov sobotnemu (12. nov.) prosvetnemu večeru v Slomškovevemu domu. Iz 1.100 km oddaljene Mendoze je prišel predavatelj g. prof. Božo Bajuk ter je v več kot enournem predavanju odkrival lepoto slovenskih krajev.

Predavatelja g. prof. Bajuka, znana neumornega kulturnega in prosvet delavca med rojaki v Mendози in vodjo tamošnjega pevskega zbora je pred začetkom prosvetnega večera pozdravil predsednik Slomškovega doma g. Marijan Šifrer, g. Božo Bajuk je pa vsem sporočil pozdrave, ki so mu jih naročili Slovenci iz Mendoze ter se v imenu tamošnjih pevcev zlasti zahvalil ramoškemu pevce, da so se odzvali povabilu pevcev iz Mendoze ter letos posvetili pevski večer slovenski narodni pesmi.

Ramoški pevski zbor je nato za uvod prosvetnega večera občuteno zapel dve domoljubni pesmi.

Ob glasbeni ter pevski spremljavi je nato g. Božo Bajuk kazal slike raznih slovenskih krajev od Ljubljane preko Gorenjske, njenih planinskih vrhov ter Notranjske do slovenskega morja, nato ob Soči navzgor na Svete Višarje na Koroško do Gospe Svete in Knežjega prestola na Gosposvetskem polju. Posamezne slike krajev so spremljali in pojasnjevali najlepši teksti slovenskih pisateljev in pesnikov.

Podajanje tekstov slovenskih veselelih umetnikov v pojasnilo posameznih slik slovenskih krajev, priprava glasbene in pevske spremljave, je razodelo globoko ljubezen, s katero je g. prof. Božo Bajuk sestavil ta program zlasti za slovensko mladino in med njo predvsem za tisto, ki je bila rojena že zunaj v svetu in ki rojstne domovine svojih staršev nikdar še ni videla.

Številni rojaki, ki so povsem napolnili dvorano Slomškovega doma so z. prof. Bajuka ob zaključku prosvetnega večera nagradili z živahnim odobravanjem, ki mu je govorilo o hvaležnosti vseh za tako lep večer, ki bi ga moralo obiskati še več slovenske mladine.

SLOVENSKA VAS

Gostovanje carapachayskega odra z dramo Jakob Ruda

V soboto, 19. oktobra, so gostovali na našem odru igralci iz Carapachaya z Ivan Cankarjevo dramo v štirih dejanjih Jakob Ruda. Nekateri poznavalci Cankarja, smatrajo, da je Jakob Ruda vrhunec njegovega dramskega ustvarjanja. Ne vem, če to drži, toda na vsak način je res, da je ta drama ena najlepših, če ne celo najtežja iz Cankarjevega repertoarja. Naš bratski oder iz Carapachaya zasluži pač vse priznanje, da se je prav v zarji svojega udejstvovanja lotil tako težke igre in jo tudi okolnosti primerno, pod vodstvom g. Albina Petelina, tako dovršeno izpeljal.

Ker je gostovanje padlo, zaradi popolnega pomanjkanja datumov za priveditve, naš slovenski narodni praznik in dan proglasitve praznika slovenske zastave, sta se kulturni referent društva Slovenska vas Maks Jan in vodja

Zbornik Svob. Slovenije

za leto 1967

je v tisku

Kot vsako leto bo tudi ta najbolj reprezentativna in po vsebini najbogatejša knjiga, kar jih izhaja v izseljenstvu. Zbornik bo vseboval 8 poglavij:

1. Nadaljevanje razprave: Boj slovenske manjšine v Krški škofiji na Koroškem za verski pouk otrok v slovensščini;
2. Dokumenti, razprave in pričevanja,
3. Nadaljevanje ankete o političnih ciljih slovenskega naroda;
4. Posebno poglavje, ki ga je sestavila izseljenska mladina;
5. Slovenstvu v čast;
6. Naši gorniki;
7. Slovenski domovi svobodnih Slovencev v svetu;
8. Razgledi.

Prednaročila in predplačila za novi Zbornik v Slovenski hiši, v vseh slovenskih domovih in pri vseh stalnih poverjenikih Zbornika Sv. Slovenije.

Prednaročilno ceno je možno plačati v dveh obrokih. 500 pesov takoj pri naročilu, ostanek pa ob prevzemu Zbornika. Celotno ceno bomo objavili v prihodnji številki.

gostov g. Albin Petelin pred igro s toplimi in prisrčnimi besedami spomnila dneva, ki je vsakemu Slovincu svet in vzvišen.

Ker je bil iz istega vzroka — pomanjkanje datumov za priveditve — dočlen za propagando zelo kratek čas — samo trije dnevi —, žal, dvorana družstva Slovenska vas ni bila tako napolnjena, kakor običajno in kakor bi gostje to zaslužili.

Nočem prejucirirati raznihotic, ki so bile v listu Svobodna Slovenija že zapisane ob igranju iste igre v Carapachayu. Hočem pa ob tej priliki povedati, kaj se je dalo občutiti ob gostovanju v Slovenski vasi. Režiser je vložil v delo polnost napora in neizbežna posledica je bila, da je iz drame dihal polni Cankar svojega časa. Saj bi bilo prevelikokrat Cankarja v današnji čas skoraj na meji neumnosti. Baš ta polnost cankarjevstva je dala svoj užitek vsem, ki pisatelja vsaj približno poznajo. G. Stefan Vrečič je v glavni in naslovni vlogi postal tip, kot bi ga bil sam Cankar vesel. Gdč. Mimi Mramor je v vlogi Ane naredila več kot je bilo v njenih močeh in Marta — gdč. Rozka Klemenčič — je sekundirala njo in še svojega brata Jakoba na način, ki mu je težko iskati primere. Dolinar — g. Ivana Znidarja — je bila osebnost po Cankarju, daš bi se mora slikarskih in ljubezenskih strasti pri njem mogla meriti tudi po drugačnih merilih. Peter Broš, katerega je igral g. France Senovršnik, je popolnoma odgovarjal. G. Janez Tršan je v vlogi Dobnika daleč presegal fatalizem Jakoba Rude. Partnerja Alma in Koželj — gdč. Darinka Dragan in g. Jože Senk — sta dovršeno odigrala malomeščanski zaljubljeni parček. G. Janez Gričar je bil v vlogi učitelja Justina naravnost dovršen in g. Franci Korošec, ki je

Vsak teden ena

KMEČKA HISA

Josip Murn-Aleksandrovo

Prelepa vaša hiša, ož, prelep je ves vaš dvor in lepa miza mi, nad njo sv. Izidor.

Alenčica, Alenčica, naj sveti Izidor varuje lepo hišo ti, varuje lepi dvor!

Iz hrama ajda naj diši, naj očka ti živi, šteje do to, ne preštej je ti tri dni in tri noči.

Goriška in Primorska

XII. zasedanje italijansko-jugoslovanske komisije se je pričelo v Rimu 24. oktobra. Dnevni red zasedanja komisije ni bil znan, vendar se zasedanja vedno sučejo okoli istih vprašanj: šole, dvojezični napis, enakopravnost.

Italijanski predsednik Saragat je obiskal Gorico 22. oktobra. Na sprejemu v goriškem gradu je opozoril Saragat v svojem govoru na obletnico zgodovinskih dogodkov iz prve svetovne vojne. Poudaril je podobno usodo borcev za Gorico z onimi za Trento in Trst, čer podčrtal nedotakljivost meje na Brennerju. Sprejema v goriškem gradu so se udeležili tudi župani slovenskih občin, pokrajinski svetovalec dr. Martin Kraner, ter goriški občinski svetovalec, izvoljeni na Slovenski listi dr. Avgust Sfiligoj, dr. Bratina in dr. Bratuž.

Msgr. dr. Lojze Škerl, ki je bil nedavno imenovan za škofovega vikarja v tržaški škofiji, je 26. oktobra praznovno petindvajsetletnico mašniškega posvečenja. Jubilar je doma iz Sežane na Krasu, gimnazijo je doštudiral v goriškem Malem semenišču. Po maturi je po prizadevanju škofa dr. Fogarja odšel v Rim, kjer je bil sprejet v Germanicum, študiral pa je na Gregorijani. Povrnitvi v Trst je bil nekaj časa kancler na škofiji, nato ga je imenoval škof Santin za stolnega kanonika in profesorja Morške v tržaškem bogoslovju. Poleg tega dela se dr. Škerl od vsega začetka udeležuje pri delu za verski in narodni blagor svojih rojakov. Je član uredniškega odbora „Katoliškega glasa“ in „Mladike“ ter vodi verske ure tržaškega radia. Čestitkam ob srebrnomašniškemu jubileju se pridružuje tudi Svobodna Slovenija.

predstavljaj Košuto, ni zaostajal za njim. Delavska zaupnika gg. Jože Korošec in Lojze Dragan bi bila morda lahko za spoznanje bolj zahtevna.

Čista resnica je, da del gledalcev igre ni razumel, ker je bila zanj pač pretežka. Toda nič manj resnice ni na tem, da so tisti — in bili so večina —, ki so igro razumeli, z navdušenim plaskanjem zahtevali po končni igri igralce in potem še režiserja ponovno na oder.

Kakor običajno sta se prijateljska odra po igri znašla na čajanki, kjer sklepov za nadaljnje sodelovanje ni manjkalo. Maks Jan

Janez Jalen

Trop brez zvoncev

Povest

Hribarjev Peter pa je postal nekam zamišljen. Kljub ostremu mrazu bi bil najrajši zadel puško in odšel v gore. Pa sedaj je, kar je. V kar se je dal vpreči, mora izpeljati do konca. Preveč bi se zameril Čudniku, Staretovemu Šimnu in domačim fantom, najbolj pa nevesti Francki: „Nerodno bi ji res bilo, zaslužila pa bi. Le kaj se vtika med naju z Jerco.“ Peter je jasno zaslutil, da ju hoče Francka prav na svoji svatbi spet zblizati. Da bi se prijateljici ne bili vsega pogovorili, o tem niti malo ni dvomil. Seveda. Prav Jerca ni ljubo naj pusti stalen kruh in lov: „Nak! Nikoli.“ In sedaj naj še Korošček Janez raznese, da misli že na svoj dom, ko mu še v sanjah kaj tako drznega nikoli ni hodilo na mar. Sicer pa — „Lepo bi bilo in nemogoče tudi ni.“ Prišel je računati. Tesati zna sam. Če bi se mu posrečilo kupiti nekaj seznejev sveta in če bi mu srenja dovolila posekati nekaj lesa: „Saj ni treba, da bi prav za Tkalečvo znašal gnezdo. Je še dokaj drugih brhkih dekljev v Bohinju.“

Peter in fantje so prispeli v krčmo. Sedli so okrog velike mize. Češnjani so prav takrat peljali baše skozi Studor. Vsa vas jih je hitela gledat. Tkalečeva Jerca seveda tudi. Korošček Janez bi bil rad razveselil nevestino prijateljico. Zaklical ji je s sani: „Jerca! Hribarjev Peter te prav lepo pozdravlja.“ Ni se mu zahvalila. Zardela je, se obrnila in odšla: „Seveda. Še norčeval bi se rad iz mene. Če misli, da bom jaz tiščala za Petrom, se hudo moti.“ Tudi Jerca

je minilo veselje biti družica na Franckini svatbi. Pa — Odrči ni več mogla. Bi ji prijateljica zlepa ne pozabila.

Starešina Špan je imel prav, da je priganjal. Kar pohiteti so morali, da so pri Staretu še za dne znočili bala v zgornjico. Drug je zaklenil in spravil ključce, kakor je bila že od nekaj naveda.

Po večerji sta drug in ženin odšla na nevestin dom po žido in šopke. Zaprči ništa marala. Da pojdeča kar naravnost čez polje, ko drži sren in sveti luna, sta rekla.

Pod Srednjo vasio je Miha zavriskal. „No,“ ga je dregnil ženin in koj utihnil. Spomnil se je, da se brat in Grmova Minca rada vidita.

„Khav, khav, khav,“ se je v Praznici zateglo oglašil lisjak. Klical je lisico. Pod podkovanimi škornjicami pa je hreščal zmrzel sneg in mraz je rezal v ušesa.

Od jezera se je razleglo zamolklo bobnenje: počil je led. Za Ribnico je tekel zajec. Bledo osvetljene gore so se pa kar nekako sklonile nad stisnjene vasi, kakor bi jih hotele, kot skrbne matere nedorasle otroke, obvarovati mraza.

Pri Čudniku sta se ženin in drug hitro ogrela. Peč je bila zakurjena, kakor bi gorela grmada, in namesto z mrzlim vinom jima je nevesta postregla z vročim čajem. Miha je pravkar razmišljal, kaj bi vsega povedal, da bi pozivil zatikajoči se pogovor, ko je pri-

hitel v hišo Jerpeček in v eni sapi povedal: „Fantje gredo. Šimen, sedaj se pa pripravi.“ Edinega, šele napol odraslega nevestinega brata je na tihem skrbelo, da bi se morebiti ženin preslabo odrezal. Šimen pa je samozavestno segel v žep irhastih hlač in pocinglal z denarjem: „V hišo naj pridejo, da se pogovorimo.“

V veži so se oglašili trdi koraki. Odprla so se vrata in vstopili so Hribarjev Peter, Hubadov Matija in Srednikov Balant: „Dober večer!“

„Bog daj!“ so hkrati odzdravili Čudnikovi in Staretova dva. Čudnik je fante povabil k mizi. Matija in Balant sta sedla na klop, Peter pa je položil pred ženina popisani papir: „Šimen! Tole pisanje smo ti prinesli.“

„Danes nekam slabo vidim. Posebno kaj takega, kar mi morebiti ni povsem po volji. Se mi utegnejo še erke zmešati. Bo najbolj prav, če nam kar ti na glas prebereš.“ Šimen se je narejeno zaskrbljeno popraskal za ušesom.

„Ne boš nam ušel iz precepa, v katerem si sam sišil.“ Peter si je popravlil klobuk in stopil pod luč. Delal se je hudega, ustnice pa so se mu širile na smeh. Prišel je brati z glasom, kakor bi obtoževal ženina, da je razžalil najmanj pol sveta:

„Najmlajšemu zemljaku v Zgornji dolini Šimnu Staretu na znanje in v vednost, v preudarek in nadljudne ravnanje.

Prelepa je slovenska zemlja, je Bohinj njen planinski cvet. Ob Starem kladvu vas je zrasla, ki lepše nima celi svet.

Na vrhu klanca je vzcvetela nedolžna, mlada deklica. Da rožca ne bi ovenela, skrbela j' fantov bratovščina.

Njen oče modro gospodaril, darov za hčer je dokaj zbral, še kravo ji je bil odredil in doto težko bo pridjal.

Preverjeni smo bili trdno, in tak je šel po fari glas, da bale, dote in neveste deležna bo domača vas.

Kljub budnemu očesu našem' zadelo zlo nas je gorje. Iz Češnjice Staretov Šimen premotil mlado je srce.

Kesati zdaj se je prepzono, se spremeniti več ne da. Ne damo pa pravice svoje, navada stara naj velja.

V zlatu, srebru zdaj odtehtaj vso našo skrb za Frančka čast. Bog naj vajna pota vodi in da družin' obilno rast.

Zloženo in napisano na Starem kladivu pod Hudčevim mostom in barona Cojza gradom in v imenu vseh fužinarskih fantov ženinu Šimnu Staretu v roke izročeno skozi Petra Hribarja, zaprišeženega lovca, drugo predpustno soboto v letu hudega mraza in trdo zamrzlega snega.“

Peter je razgrnjeno pismo položil na mizo pred ženina, ki se je čutil nenavadno počučenega. Razvezal je mornjo in položil na mizo tri cekine: „Ste zadovoljni?“

Fantje so bili presenečeni: Petru je skoraj ušlo, da je preveč. Razžalil bi

ženina in nevesto, najbolj pa Čudnika. Hitro se je domislil pravega odgovora: „Res je doka, Šimen. Pa takega zaklada, kakršnega si znal poiskati v naši vasi, ne odkupiš s kupi zlata.“ Peter in Šimen sta si trdo segla v roke in si psvedala vase. Francka je nehote primerjala oba fanta. Oba sta ji bila všeč. Bila je uverjena, da bi se ne omožila k Staretu v Češnjico, če bi bil Hribarjev Peter zemljak. Pa kaj, ko še kočar ni. Da bi takega fanta, ki kar v pesmico zna zložiti pismo, ne bi dobila njena prijateljica Jerca za moža: „Naka! Ne bosta dolgo tromoglavila.“ Pristopila je k ženini: „Šimen! Še ti Petru reci, da mora priti zaplečovat. Meni se nekaj upira.“

Staretov je začuden pogledal tovariša in po požugal: „Peter! Če mi to narediš. — Pravzaprav bi te moral vabiti na svatbo.“

Peter je moral za trdno obljubiti, da pride v ponedeljek pod noč v Češnjico.

Fantje so spili vsak kozarec vina in kmalu odšli. So se dobro zavedali, da se na tak dan domači ljudje marsikaj radi me sabo pogovore, kar druge prav nič ne briga.

Kljub mrazu se je pri nekdanjem Starem kladivu pozno v noč razlegala na vasi pesem.

Pa se je mraz unesel. V nedeljo popoldne je že sonce tajalo sneg.

Traróm, traróm, tatáa, titi, titi, titi, bu bu buuu.

Izpred Stareta v Češnjici so se odtrobenti. Za njimi se je odpeljali enajst sani vriskajočih svatov. Zadržali so proti Srednji vasi, prevozili članec pod cerkvijo v korak, pognali skozi Studor in se ustavili pred Čudnikom pri Fužini.

(Dalje prihodnjtjé)

SLOVENCJI PO SVETU **Vestnik SFZ**

AVSTRALIJA

Društvo Slovencev v Melbournu je imelo 3. septembra občni zbor. Izvoljen je bil nov odbor s predsednikom T. Slavčičem na čelu. V poročilu o obnem zboru p. Bazilij novemu odboru želi obilico uspehov, nato pa ugotavlja: „Nič se ne čudim, če se ta peščica naših javnih delavcev včasih sprašuje: Le čemu se mučimo? Ali je vredno?... Tako malo je odziva s strani ljudstva, tako malo ljudi zna ceniti njih žrtve. Kaj nam društvo pomeni, bi spoznali šele takrat, ko bi zamrlo. Ne privoščil bi naši skupnosti tega prekasnega spoznanja, kakor ne bi privoščil veselja tistim, ki na to čakajo. Več sodelovanja s strani vseh dobro mislečih in dvig članstva bi bila nujnost“. Ali ni tudi marsikje drugje tako?

V Avstralski liberalni stranki za NSW se udeležuje tudi Slovenec Milivoj Lajovic. Kot član emigrant. sveta te stranke je govoril o komunizmu in njegovi nevarnosti tudi za Avstralijo. Med drugim je navajal, da so v Avstraliji komunisti v parlamentu, na univerzah in na drugih mestih, kjer lahko izvajajo svoj pogubni vpliv.

OBVESTILA

Petek, 18. novembra:

Sestanek Slov. kat. akad. starešinstva ob 19.30 v Slovenski hiši. Predmet sestanka: poročilo komisije za slovenski srednješolski zavod in razprava o njemu. Osebnih vabil ne bo.

Sobota, 19. novembra:

XIV. kulturni večer SKA ob 19 pri Bullrichu, Sarandi 41. Predavanje g. B. Finka o temi Svoboda Cerkev v komunistični državi.

V Našem domu slavnostna večerja za člane Našega doma.

V Slovenskem domu v Carapachayu ob 20 veseloigra „Ne kliči vraga“.

Nedelja, 20. novembra:

Žegnanje v Slovenski hiši. Ob 11.30 ev. maša za rajnega škofa dr. Rožmana. Nato kosilo. Začetek pop. sporeda ob 16 Razstava mladinske knjižnice v Slovenski hiši.

V Našem domu v San Justu dopoldne po slovenski maši skupni sestanek Dekliškega krožka in Fantovskega odseka Našega doma. Istotam sestanek naraščajnic. — Po sv. maši je v Našem domu tudi razgovor staršev glede počitniških dni naraščajnic v San Justu.

Sobota, 26. novembra:

V Našem domu velika družinsko-družabna prireditev.

V Slov. hranilnici, Bme. Mitre 97, R. Mejja, 5. gospodarski večer. Predavanje g. M. Magistra o davčnih obveznostih.

V Slovenski hiši sestanek Slovenske krčanske demokracije. Čitanje poročila predsednika dr. Mihe Kreka, predavanje g. Pavla Rajdige o komunizmu v Latinski Ameriki in razgovor o aktualnih vprašanjih. Na sestanek so vabljene članice, somišljeniki in prijatelji SKD in se ga lahko udeležijo četudi ne bi prejeeli posebnega vabila.

Nedelja, 27. novembra:

XIV. mladinski dan na Pristavi.

Nedelja, 4. decembra:

V Slomškovem domu otvoritev športnih igrišč popoldne.

Mladinska knjižnica. Ustanovila se je mladinska knjižnica. Knjige bodo razstavljene v nedeljo, 20. novembra, v Slovenski hiši.

Brez dvoma je ta korak mladinskih organizacij velike važnosti za vso mladino. Kaj je namen knjižnice? Glavni namen je izobraževati. Poleg tega pa so nam knjige lahko tudi v razvedrilo. In ravno zato, da bi pripomogla k čim večjemu izobraževanju in poštenemu razvedrilo se je ustanovila mladinska knjižnica. Z branjem knjig si pridobimo veliko splošne izobrazbe in razgledanosti. Slovenci smo bili vedno vase zaprti in rismo poznali zunanjih razmer. Zato smo toliko trpeli in še sedaj trpimo. Sedanja mladina pa lahko to škodljivo ozkost laže zavže in eden od pripomočkov je ravno knjiga. S knjigo se nam svet približa, da ga lahko bolje spoznamo in tako dobimo vpogled v najrazličnejše smeri: seznanimo se z literaturo in pisatelji, z zgodovino, z najrazličnejšimi gibanji, ki se v svetu porajajo; pri branju romanov pa spoznamo dobe in ljudi iz tistih časov. Vse to in še mnogo drugega lahko dobimo v knjižnici.

Zato mnogo berimo. Mladinske organizacije nam sedaj nudijo lepo priliko. Izposojamo si knjige, pazimo nanje in jih vestno vračamo, da ne bo nihče pripravljen v svoji želji po večjem obzoru. Knjižnica brez bralcev nima razloga za obstoj in tudi knjige so tiskane za branje, ne pa da se praše v omarah.

Kakor vsok, je tudi ta začetek, skromen, vendar začetek je. Stremjenje vsake knjižnice pa je čimvečja popolnost in neprestano obnavljanje.

Zato podprimo knjižnico kolikor moremo. Nekateri ustanove so že brezplačno odstopile svoje knjige, za kar se jim lepo zahvaljujemo. Mi jih pa berimo. Knjižnica nas pričakuje!

Taborjenje. Kakor smo že objavili, bo letošnje počitnice taborjenje mladinskih organizacij v Miramaru. Datumi so sledeči:

od 28. jan. do 11. febr.: fantje
od 14. do 28. januarja: dekleta
od 28. do 11. februarja: fantje
od 11. do 25. februarja: dekleta

Zmogljivost šotorov bo za 20 oseb. Prijave sprejemata predsednik in predsednica dne 20. novembra na žegnanju na Ramón Falconu.

POČITNIŠKI DOM

V Cordobskih gorah bo za družine odprt od 12. januarja do konca februarja. Kdor si želi oddiha v gorskem zraku, naj se javi priporočeno čim prej na naslednje:

Naš dom v San Justo

v soboto 26. novembra ob 21.

VELIKA
DRUŽINSKO DRUŽABNA PRIREDITEV
Igra orkester Planika - Edelweiss

Okolje: taborjenje v Bariločah

Vabi madina

slov: Hanželič Rudolf, San Esteban, Sierras de Córdoba. Družine naj javijo število in starost otrok ter če žele eno ali več sob. Neprijavljeni in ne vnaprej sprejeti ne bodo dobili prostora, pa naj prinesejo s seboj še toliko priporočil. — Nadrobnejša pojasnila daje po dobroti Dušnopastirska pisarna.

PO ŠPORTNEM SVETU

V Utrehtu je bilo konec avgusta evropsko plavalno prvenstvo. Rezultati so pokazali, da evropsko plavanje nezadržno napreduje. Postavljena sta bila dva svetovna rekorda, 11 evropskih in 98 državnih rekordov. Od 26 nastopajočih držav le Luksemburžani niso postavili nobenega rekorda. Največ medalj je osvojila SZ: 24 (12 zlatih, 7 srebrnih in 5 bronastih), Vzh. Nemčija 15 (4, 6, 5), Anglija 7 (1, 3, 3) Nizozemska 5 (3, 1, 1). Jugoslavija je osvojila bronasto medaljo v vaterpolu, uvrstila se je za SZ in Vzh. Nemčijo. Ostali reprezentanti pa se niso izkazali. Le Ljubljčan Vrhovšek se je uvrstil v finale.

Osebo

za pomoč v gospodinjstvu, 8 ur dnevno, nujno iščem. Plačilo po dogovoru. Naslov v upravi.

Nedelja, 20. novembra

ob vsakem vremenu

v
ŽEGNANJE
v
SLOVENSKI
v
HIŠIV nedeljo, 4. decembra
bo v Slomškovem domu
OTVORITEV
ŠPORTNIH IGRIŠČ

Vsi lepo vabljeni!

Janez Glinšek

NE KLIČI VRAGA

Igra v treh dejanjih s predigro
Na odru doma v Carapachayu v soboto, dne 19. novembra ob 19
Vstopnice se bodo začele prodajati dve uri pred začetkom

Rojaki, prihitite med nas.
Pred in po igri bo deloval priznani gostinski obrat doma.

5. gospodarski večer
Davčne obveznosti

za zasebnike in manjša podjetja
Predaval bo g. Milan Magister, Vabi

SLOVENSKA HRANILNICA

sobota 26. nov. ob 20 uri.

Bartolome Mitre 97 Ramos Mejja

PRISPEVAJTE V TISKOVNI
SKLAD SVOB. SLOVENIJE!

Dr. FRANC KNAVS

ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital
T. E. 35-2271

Uradne ure od 17—20
Na telefonu tudi dopoldne (10—12)

14. MLADINSKI DAN

27. NOVEMBRA 1966 NA PRISTAVI

Spored:

- 9.— tekmovanje v odbojki za pokal BOŽO-TOMAZ
- 10.— sveta maša
- kosilo
- 15.— dviganje zastav
- pozdrav predsednika SFZ in predsednice SDO
- delitev pokalov športnih dni
- nastopi: naraščajnic, dekleta, fantje
- zadnja tekma odbojke za pokal BOŽO-TOMAZ

Na tej prireditvi sodeluje vsa slovenska mladina iz Buenos Airesa

ČE BI RADI VARNO NALOŽILI SVČJE PRIHRANKE, ALI DOBILI UGODNO POSOHLJO, OGLASITE SE V SLOVENSKI HRANILNICI, BME. MITRE 97 — RAMOS MEJJA — T. E. 658-6574 — URADNE URE OB SOBOTAH OD 16—20 IN OB TORKIH OD 18—20.

JUGOSLOVANSKO SOKOLSTVO — OSREDNJI ODBOR ZA OBNOVO

„SOKOLSKI ZBORNİK 1863—1963“

je izšel. Napisali so ga znani sokolski delavci in pisatelji. To pomembno knjigo lahko sedaj naroči vsakdo, ki se hoče seznaniti z delom, slavo in trpljenjem jugoslovanskega in vseslovenskega sokolstva.

Knjiga je izdana za stoletnico jugoslovanskega sokolstva, je lepo vezana ter ima plastificiran ovitek v barvah. Obsega 350 strani in ima nad 90 zgodovinskih slik.

Naročila pošiljati na naslov:

Franjo Holy, Julian Alvarez 2565, Buenos Aires, Argentina

Stane \$ 960.—

NAŠI

Urejuje: MARTIN MIZERIT

MLADINI

Leto III.

Štev. 23

NAJLEPŠE DARILLO

Štefka ima nič koliko dela, Seveda: mama bo kmalu godovala, pa bi tudi Štefka sama rada razveselila mamo na ta dan. Tako riše sedaj listek, na katerem bo napisala svoj „duhovni šopek“ mami. Pripravlja tudi neko darilo in še čela neko pesem se uči, da jo bo povedala mami na dan njenega godu. Kajpak — vse dela na skrivaj, da mama ja ne bi kaj opazila.

Pa — le kaj naj uči maminim skrbnim očem! Mama ve vse, kar pripravlja Štefka in je tega tudi vesela. Prav nič pa ni vesela Štefke zaradi druge reči. No, kaj pa je?

To-le: začne dni se je Štefka celo polenila. Domače delo ji prav nič ne diši. Nerada se ga loti, kakor da je čisto odveč. Ko ji je pa zadnjič mami naročila, naj pomije in obriše posodo — da ste jo videli! Začela je kar godrnjati in nekaj brundati sama s seboj.

„Anpak, Štefka, kaj pa ti je?“ je mama presenečena.

„Ko bi vi vedeli, koliko imam dela...“ In Štefka bi bila skoraj izdala svojo „skrivnost“.

„Najprej je dolžnost, potem pa drugo!“ je mama čisto kratka.

Zvečer je pa še ata, kateremu je Štefka že prej razkrila svojo „skrivnost“, dopolnil mamin nauk: „Veš, punčka, to je tako. Lepo in prav je, da se boš spomnila mame na njen god. Mama bo vesela „duhovnega šopka“, darila in pesnice. A najbolj jo boš razveselila s tem, da boš pridna, jo rada ubogala in ji pomagala pri delu. To bo mami najljubše darilo!“

„Da, res je tako!“ bo rekel vsakdo, ki ima svojo mamo v resnici rad!

Mirko Kunčič:

NAGAJVKA

Zaprljal
veter je čez polje,
nasmehljaj
se je dobre volje:

„Kogar jaz
za lase zagrabim,
ga na ples
burkasti povabim.“

In vrtim
z njim se — hipla koplja —
da kar koj
sva oba zasopla.

Kóga pa
veter bojeviti
za lase
ne more več zgrabiti?

Hi hi hi,
deča Drobnogleda:
zdravnaj že
plešast je seveda...

Ksaver Meško:

Zgodba o lilijah
(Nadaljevanje)

Z milim, preblagim pogledom je zrla Devica z zlatega oltarja nanj. Bilo mu je, kakor da mu prijazno odkimava z blagim, deviškim brazom.

Potolažen je vstal. In kamor je jezdil, kodar je hodil, povsod se je oziral od slej potolažen in nebo in mislil z gorečo ljubeznijo na nebeško Kraljico in jo pozdravljaj pobožno, otroško vdano: „Ave, Marija!“

Prigodilo pa se je nekoč, da je napadel grad, kjer je živel ta vitez trde glave pri svojem oženem bratu, sosedni vitez, ropar in razbojnik, z veliko četo svojih divjih vojščakov. Hrabro so se branili prebivalci gradu; zlasti je kosil med napadalci s svojim mečem vitez trde glave — prav kakor kosi v ranem jutru na rosnem travniku krepk in zdrav kmetški fant. In v divjem bojnem

metežu je venomer pozdravljaj pripravljeno in pomočnico poštenih vitezov: „Ave, Marija... Ave, Marija... Ave, Marija...“ Kakor mogočni bojni klic se je glasila glasna, pobožna njegova molitev.

Že se je zasekal kakor ostru, neusmiljeno predirajoča zagozda v sredino sovražnikov. Kar ti z vso silo, vsi besni pritisnejo nanj. Sam vitez-ropar se začene z divjim srdcem na težko stiskansko, že upehanega junaka in mu zada z mečem smrtno rano v vrat.

Oblit s toplo rdečo krvjo vitez omahne, pogleda še enkrat kakor za pozdrav v nebo, pozdravi še enkrat vdano in ljubeče nebeško Gospo: „Ave, Marija!“ — pa izdihne svojo pobožno dušo.

Smrt gospodarjevega brata, od vseh spoštovanega in ljubljenege viteza, na novo vzpodbode in razvname grajske bojivnike. S podvojeno silo in srditostjo planejo na sovražnike. Po divjem boju moža z možem jih zapode v beg.

Mrtvega viteza pokopljejo na grajskem pokopališču — tik ob kapelici Materne božje.

(Konec prihodnjič)

PISAN DROBIŽ

Besedna uganka

Glavnik še s sabo vedno nosi,
a ne da česal bi glavó si.
Ostre ostroge
imajo noge,
pa ni huzar.
Kdo je mar?

Za črko gre!

Glej, zgodovinska sem oseba,
v molitvi sveti me dobiš.
Če glas pa zadnji izpustiš,
ključavničarju me je treba.

Uganka brez besed

Namesto črtice vstavi črke, da dobiš besede. Če si izbral pravilne, boš bral vodoravno in navpično enako. Besede pa pomenijo:

— — — se rabi pri peki
— — — pijača
— — — prvi človek
— — — kralj Slovanov

Rešitev ugank v prihodnji številki.

BESEDA MATERINA

Kakor vsi slovenski velmožje, je tudi Valentin Vodnik (1758—1819), prvi slovenski pesnik, posebno ljubil slovenski jezik. Poudaril je njegovo važnost za vse ostalo učenje, ko je zapisal:

„Zato je treba začeti vse nauze s tisto besedo, katero nas je mati učila. To je prva stopnja k vsem višjim učenostim.“

Rešene uganke iz 22. številke

Besedne uganke: Sir — ris. Pismo — Slovenska zastava. — Zamenjalnica: Ribá — šiba.